

Gäller för: Verksamhet Specialistmedicin

Giltig från: 2025-05-27

Innehållsansvar: Gisela Ringström, (gisri), Vårdenhetschef

Giltig till: 2027-05-26

Granskad av: Per Hedenström, (perhe14), Sektionschef

Godkänd av: Björn Lindkvist, (bjoli6), Verksamhetschef

Tarmförberedelser inför koloskopi 118

Revideringar i denna version

Inga ändringar

Syfte

Att tydliggöra rutin för tarmförberedelser hos slutenvårdspatienter som genomgår koloskopi. En bra rengjord tarm är en förutsättning för en lyckad undersökning. Är inte tarmen tillräckligt ren kan man behöva göra om undersökningen.

Arbetsbeskrivning

För att optimera renhetsgraden i kolon inför koloskopi ska patienten genomgå en s.k. tvådelad laxering inför sin undersökning.

Tarmrengöring sker i kombination av T. Dulcolax och något av preparaten Laxabon/Vistaprep, Movprep, Picoprep/CitraFleet eller Plenvu uppdelat på två doser. Följ anvisningarna för respektive preparat.

Laxabon/Vistaprep är förstahandspreparat för slutenvårdspatienter, för patienter med aktiv pågående nedre GI-blödning och för alla patienter med grav njur- och hjärtsvikt.

Två dagar före undersökningen

- Du får bara äta **slät, flytande eller mixad kost** som t. ex. Släta soppor, redde soppor, yoghurt, kräm eller fil. **Inga hela bitar får förekomma.**
- Ta 2 tabletter Dulcolax vid sänggåendet. Dulcolax ger effekt efter ca 10 timmar. Om de tas vid sänggåendet stör de inte nattsömnerna. Dulcolax ska INTE tas tillsammans med mjölkprodukter.

Dagen före undersökningen

- Du får **inte** äta fast föda utan endast dricka **klara drycker** som t. ex. Saft eller juice utan fruktkött, vatten, klar sportdryck, Resorb vätskeersättning, kaffe, te (utan mjölk), klar buljong. **Du får alltså INTE äta redda soppor, yoghurt, fil eller liknande.**
- Drink första omgången med **laxermedel** enligt anvisning beroende på din planerade undersökningstid.

Undersökningdagen

- Drink andra omgången med **laxermedel** enligt anvisning beroende på din planerade undersökningstid.
- Du får inte äta fast föda utan endast dricka rikligt med klara drycker fram till undersökningen.
- Du kan förvänta dig att den avföring som kommer ut ser ut som gulfärgat vatten.

Järntabletter ska sättas ut 5 dagar före undersökning, intravenös järnsubstitution kan fortgå som vanligt.

Klar Dryck

För att undvika illamående under fastan rekommenderas patienten att dricka klar salt och sockerhaltig dryck fram tills undersökningsstart.

Exempel på sådana är:

- Klar soppa och buljong utan fasta beståndsdelar
- Resorb (vätskeersättning)
- Klar sportdryck
- Saft (undvik röd eller rödblå)
- Apelsin- äpplejuice utan fruktkött
- Te, kaffe (utan mjölk)
- Vatten och klar kolsyrad dryck (inte light produkter).

Förberedelser med Laxabon®/Vistaprep®

- Ge 2 T.Dulcolax på kvällen 2 dagar före undersökning. Dulcolax ger effekt efter ca 10h och om detta ges på kvällen stör den inte patientens nattsömn. Är detta ej möjligt ges tablettarna på morgonen dagen före undersökning.
- Ingen fast föda får intas 4h före tarmrengöringsstart.
- Efter tarmrengöringsstart får patienten inta vätska men endast klara drycker.
- Lös upp varje påse Laxabon i 0,5 liter ljummet vatten och rör ordentligt tills allt pulver är löst. Håll därefter i ytterligare 0,5 liter vatten och rör så att vätskan blandas. Inga tillsatssämnen/smakämnen får tillsättas lösningen. Lösningen kan

blandas och ställas in i kylskåp, det är lättare att dricka lösningen sval.

- 4l Laxabon fördelas enligt följande beroende på när patienten fått sin undersökningstid.

Undersökningstid före kl. 10:00

3l Laxabon mellan kl. 16:00-19:00 dagen före undersökningen

1l Laxabon mellan kl. 05:00-06:00 undersökningsdagens morgon

Undersökningstid efter kl. 10:00

2l Laxabon mellan kl. 16:00-18:00 dagen före undersökning

2l Laxabon 4-5h före den bokade tiden på undersökningsdagen (Har patienten tid kl. 10:00 ska han/hon dricka 2l Laxabon kl. 06-08). Tarmrengöringen bör vara avslutad 2h innan undersökningsstart.

- Uppmana patienten att röra på sig om möjligt, detta främjar igångsättandet av tarmrengöringen.
- 1 L Laxabon kan drickas per timma, bäst effekt ges om man dricker ett helt glas i taget istället för att smådricka.
- Om patienten har svårt att dricka blandningen pga dess smak kan man prova med ett sugrör eller att samtidigt ha en halstablett/karamell i munnen.
- Besvärar patienten av illamående, prova att dricka lite långsammare.
- Patienten behöver ha nära tillgång till toalett.
- För att förebygga sprickbildning i ändtarmsöppningen rekommendera patienten att smörja med en mjukgörande salva.

Förberedelser med Movprep®

- Ge 2 T.Dulcolax på kvällen 2 dagar före undersökning. T.Dulcolax ger effekt efter ca 10h och om detta ges på kvällen stör den inte patientens nattsömn. Är detta inte möjligt ges tabletterna på morgonen dagen före undersökning.
- Fiberfattig kost kan intas dagen före undersökning fram tills tarmrengöringsstart. Efter denna får patienten enbart dricka klara drycker.
- 1 dos Movprep består av 1st dos påse A samt 1st dos påse B. Innehållet i förpackningarna blandas med 1 L vatten. Rör noga tills Movprepblandningen är klar och kyl gärna blandningen.
- 2 doser Movprep fördelas enligt följande beroende på när patienten fått sin undersökningstid.

Undersökningstid före kl. 10:00

1dos Movprep + 0,5-1l klar dryck mellan kl. 16:00-18:00 dagen före undersökning

1 dos Movprep + 0,5-1l klar dryck mellan kl. 04:00-06:00 undersökningsdagens morgon

Undersökningstid efter kl. 10:00

1 dos Movprep + 0,5-1l klar dryck mellan kl. 16:00-18:00 dagen före undersökning
1 dos Movprep + 0,5-1l klar dryck 4-5h före den bokade tiden på undersökningsdagen (Har patienten tid kl. 10:00 ska han/hon dricka 1 dos mellan kl. 06-08). Tarmrengöringen bör vara avslutad 2h innan undersökningsstart.

- Uppmana patienten att röra på sig om möjligt, detta främjar igångsättandet av tarmrengöringen.
- 1 dos Movprep=1l ska drickas under ca 1–2 timmars tid.
- Om patienten har svårt att dricka blandningen pg a dess smak kan man prova med ett sugrör eller att samtidigt ha en halstablett/karamell i munnen.
- Besvärar patienten av illamående, prova att dricka lite långsammare.
- Patienten behöver ha nära tillgång till toalett.
- Efter tarmtömningseffekten avtagit ska patienten fortsätta dricka 1–2 glas klar dryck i timman fram tills 1 timma före undersökning.
- För att förebygga sprickbildning i ändtarmsöppningen rekommendera patienten att smörja med en mjukgörande salva.

Förberedelser med Picoprep®/CitraFleet®

- Ge 2 T.Dulcolax på kvällen 2 dagar före undersökning. Dulcolax ger effekt efter ca 10h och om detta ges på kvällen stör den ej patientens nattsömn. Är detta ej möjligt ges tabletterna på morgonen dagen före undersökning.
- Fiberfattig kost kan intas dagen före undersökning fram tills tarmrengöringsstart. Efter denna får patienten enbart dricka klara drycker.
- 1 dos Picoprep/CitraFleet består av 1st dos påse som upplöses i ett glas med 150ml kallt vatten under omrörning (2-3min). Lösningen ska drickas när den har svalnat av (blir varm när den löser upp sig).
- I anslutning till varje dos Picoprep/CitraFleet ska patienten dessutom dricka ca 1,5liter klar dryck. Det rör sig om 250-500ml i timmen så länge som tarmtömningseffekten håller i sig.
- 2 doser Picoprep/CitraFleet fördelas med minst 6h mellanrum enligt följande beroende på när patienten fått sin undersökningstid.

Undersökningstid före kl. 10:00

1dos Picoprep/CitraFleet + 1,5l klar dryck mellan kl. 16:00-19:00 dagen före undersökning

1dos Picoprep/CitraFleet+ 1,5l klar dryck mellan kl. 04:00-05:30 undersökningsdagens morgon

Undersökningstid efter kl. 10:00

1dos Picoprep/CitraFleet+ 1,5l klar dryck mellan kl. 16:00-19:00 dagen före undersökning

1dos Picoprep/CitraFleet+ 1,5l klar dryck 4-5h före den bokade tiden på undersökningsdagen (Har patienten tid kl. 10:00 ska han/hon dricka 1 dos mellan kl. 06-08). Tarmrengöringen bör vara avslutad 2h innan undersökningsstart.

- Uppmana patienten att röra på sig om möjligt, detta främjar igångsättandet av tarmrengöringen.
- Om patienten har svårt att dricka blandningen pg a dess smak kan man prova med ett sugrör eller att samtidigt ha en halstablett/karamell i munnen.
- Efter effekten av Picoprep/CitraFleet avtagit bör patienten fortsätta att dricka 1–2 glas klar dryck i timman fram tills sänggåendet alt undersökningsstart. Detta för att undvika rubbningar i vätske/saltbalansen i kroppen.
- Patienten behöver ha nära tillgång till toalett.
- För att förebygga sprickbildning i ändtarmsöppningen rekommendera patienten att smörja med en mjukgörande salva.

Förberedelser med Plenvu®

- Ge 2 T.Dulcolax på kvällen 2 dagar före undersökning. Dulcolax ger effekt efter ca 10h och om detta ges på kvällen stör den ej patientens nattsömn. Är detta ej möjligt ges tablettarna på morgonen dagen före undersökning.
- Förpackningen innehåller 2 st påsar/doser Plenvu. Blanda en dos i taget och ställ in i kylskåp. Lös upp en påse i 0,5 liter ljummet vatten och rör om ordentligt. Håll upp en annan kanna med 0,5 liter klar vätska t.ex. vatten.
- Drick långsamt under en timma, vartannat glas Plenvu, vartannat glas klar vätska tills båda kannorna är tömda.
- Plenvu verkar inom 1-2 timmar.

Undersökningstid före kl. 10:00

1 dos Plenvu + 0,5 liter klar dryck mellan kl. 19:00-20:00 dagen före undersökning

1 dos Plenvu + 0,5 liter klar dryck mellan kl. 04:00-05:00 undersökningsdagens

morgon

Undersökningstid efter kl. 10:00

1dos Plenvu + 0,5 liter klar dryck mellan kl. 19:00-20:00 dagen före undersökning

1dos Plenvu + 0,5 liter klar dryck mellan kl. 05:00-06:00 undersökningdagen (Har patienten tid kl. 10:00 ska han/hon dricka 1 dos mellan kl. 06-08).

Tarmrengöringen bör vara avslutad 2h innan undersökningsstart.

- Uppmana patienten att röra på sig om möjligt, detta främjar igångsättandet av tarmrengöringen.
- Om patienten har svårt att dricka blandningen pg a dess smak kan man prova med ett sugrör eller att samtidigt ha en halstablett/karamell i munnen.
- Efter att effekten av Plenvu har avtagit bör patienten fortsätta att dricka 1–2 glas klar dryck i timman fram tills sänggåendet alt undersökningsstart.
- Patienten behöver ha nära tillgång till toalett.
- För att förebygga sprickbildning i ändtarmsöppningen rekommendera patienten att smörja med en mjukgörande salva.

Ansvar

Läkare och sjuksköterskor som arbetar på GEA.

Vårdenhetschef och sektionschef ansvarar för att rutinen är känd och efterföljs.

Granskare/arbetsgrupp

Per Hedenström Sektionschef Gastroenterologi och hepatologi/Medicin/område 6

Svein-Olav Bratlie Sektionschef Övre abdominiell kirurgi/Kirurgi/område 5

Axel Josefsson VÖL GEA

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Specialistmedicin

Innehållsansvar: Gisela Ringström, (gisri), Vårdenhetschef

Granskad av: Per Hedenström, (perhe14), Sektionschef

Godkänd av: Björn Lindkvist, (bjoli6), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9882-597462984-70

Version: 8.0

Giltig från: 2025-05-27

Giltig till: 2027-05-26